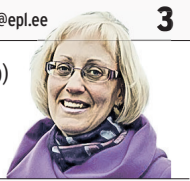

Riina Sikkut, riigikogu liige (SDE), rohepöördest (Eesti Päevalehe Arvamusveeb)
Teadmine, tehnoloogia ja raha on olemas, aga mis puudu jääb?
Sõnades deklareerime rohesust, aga teod ei ole sama värvi.

Margit Rüütelmann, Eesti ringmajandusettevõtete liidu tegevjuht (Arvamusveeb)
Kui tahame päriselt jäätmeid ringlusse võtma asuda, tuleb
eraettevõttele ja turujõududele anda võimalus.

ARVAMUSVEEB

Päästame Tallinna mereääre väärastunud mõtteviisi haardest

Urmas Sõorumaa

ettevõtja

Tallinna linnaruum seisab uue ärkamise lävel. Tallinnaga koos hingab aga kogu Eesti. On neid, kes kuulutavad küll vastupidist. Nende arust imab Tallinn endasse kõik selle parema, mis meil Eestis pakkuda on. Tegelikult peab Tallinna veel rohkem väärtustama, sest nii suurendame Eesti nähtavust.

Linnaruumi ei saa arendada ühe poliitilise tsükli ehk nelja aasta kaupa. Linnaruumi tuleb ette planeerida ja väärtustada vähemalt sajaks aastaks, sest ainult nii on võimalik saavutada linna arengu reaalne tasakaal. Tasakaal visuaalse ja esteetilise linnapildi ning tehnilise planeeringu vahel, avaliku- ja eraruumi vahekorras, inimeste ja transpordi läbisaamises, kvartalite ja asumite kooskõlas, uue ja vana sidususes. See viimasena mainitu on oluline: inimesed tahavad esteetilise naudinguga liikuda mereäärsest kesklinnast iidsesse vanalinna, tajudes ajastute pildi omavahelist seostatust. Kui seome vanalinna, mere ja nende vahele jääva kesklinna hästi promenaadide ja liikumisteede abil, siis saavad need kõik kolm nii elamis-, töötamis- kui ka puhkamiskohana jõudu juurde.

Aga mis meil praegu ees laiutab? Jah, Reidi tee on üpris hästi õnnestunud, juhul kui kinnisvaraarendus seda ümbritsevatel tühermaadel astub õiget jalga. Praegune sadamaala seda lähestiku ümbritseva arendusega on aga nagu Segasumma suvila. Linnahall on nagu kramp säärelihases, mis tahaks ennast sirutada, aga valu ei luba. Isegi kui kogu linn merele avada, siis linnahall jääks sinna kui täiesti sobimatu mausoleum. Linnahall on rajatud ajal, kui inimese merelepääs oli piiritsõnne tabu.

Kuhu siis võiks ometi tulla Eesti esimene tõeline oma ooperiteater. Minu jaoks ei ole kahtlust, see on mereäär oma pikkade promenaadidega, seda nautivate inimeste, sadamas maabuvate tuhandete turistidega, kes koos meie inimestega lähevad nautima Mereooperit. Just Mereooperit, sest vähemat me ei vääri.

Mereooper - kultuuripärl

Praegust Estonia teatrit laiendades ainult teeksime linnaruumi kitsamaks selle niigi ühe tihedama planeeringuga osas. Samuti ei saa sellises süda-kesklinnas asuvas uusehitises jõuda kõigi nende tehnoloogiliste uuendusteni, mida üks moodsalt klassikaline ooperiteater endas kandma peaks. Mereooper oleks meie vaimu ja vabaduse parim tõestus mitte ainult Läänemerele, vaid kogu maailmale. Väikese rahvana, kes alles paar-sada aastat tagasi vaevles pärisorjuses, ei saa me aina mõelda ennast küüru ja leplikuks. Oleme viimaste aastakümnete jook-

sul oma linnaruumis saanud hakkama mitme rumalusega, mõned uusarendused ei sobi üldse meie ajaloolise vanalinna ega ka mereäärse asukohaga. Seal ei ole tervikut, üks arendus ei lase teisel linnaosal hingata, sulgeb ta võimalused merega suhelda. Seetõttu seisab ma kindlalt selle eest, et meie mereäär ei satuks sellise väärastunud mõtteviisi lämmatavasse haardesse. Läbi-ge mereäär Russalkast Lennusadamani. Jalutage, jookse, sõitke rattaga – vaadake,

**Mereooper oleks
meie vaimu ja
vabaduse parim
tõestus mitte
ainult Lääneme-
rele, vaid kogu
maailmale.**

kuidas see teil õnnestub ja mis tee peal silma torkab. Kui see tehtud, minge merele, Tallinna lahele, rannaäärast umbes kilomeetri kaugusele ja kujutage ette Tallinna mereäärt tema tulevases ilus ja olekus. Reidi tee, palju rohelust; sadam, mis ei riiva silma oma üliluslikkuses; taas promenaad, kohvikud, mõned hotellid; õhuline, moodne ja kutsuv Mereooper; vana merekindluse hoolitsetud müürid, mis ei suru peale hirmu, vaid rahu ja tasakaalu; sõbralikult kutsuv Lennusadam. Ja kõige selle ees elu nautivad inimesed, omad ja külalised. ●

KOLM MÕTET

Tuleks eelistada kohalikku ja väikesemahulist bioenergia kasutamist, mitte suuremahulist bioenergiaressursi tootmist.

Metsa kasvatamine ja puidu põletamine ei ole veatud abinõud, kuid need on praegu saadaval olevatest parimad.

Uks looduslik viis süsihappegaas õhust tagasi koguda on puude kaudu, sest puud seovad kasvamiseks süsinikku.

puuliikide arv, üldine elurikkus ning vastupanuvõime tormidele ja haigustele. Ka siin on vaja leida tasakaal.

Metsa kasvatamine ja puidu põletamine on ajutised lahendused kliimamuutuste vastu võitlemises. Need ei ole täiuslikud ega veatud, kuid need on praegu saadaval olevatest parimad. Sellised lahendused on vajalikud seni, kuni me igas eluvaldkonnas kiiresti vähendame kliimamuutusi tekitavate gaaside emissiooni, samal ajal suurendades tuule- ja päikeseenergia tootmist ja otsides paremaid lahendusi. Kvaliteetset puitu kui süsinikku talletavat looduslikku materjali peaks nii ehitistes kui ka pikaajalistes toodetes (nt mööbel) rohkem kasutama, seda ka järgmiste aastakümnete jooksul. ●

Illustratsioon: Shutterstock/EPL

VERSUS

Viljar Kähari, vandeadvokaat

JAH Eesti riik otsustas pensioniraha küll vabaks lasta, kuid tehnilistel põhjustel tuleb oma raha kättesaamist oodata veel üheksa kuud, edaspidi kolm kuud. Üheksa kuud või ka kolm kuud on meelelt pikk aeg, mille jooksul tekib palju võimalusi oma raha otstarbekamalt kasutada kui hoida seda pensionifondis.

Meist keegi ei tea, kas septembriks on pensionifondi osakute väärtus sama kõrge, kõrgem või madalam. Kui ma soovin oma raha täna välja võtta ja kasutada seda edukamalt, kui suudavad pensionifondid, kas siis sellise võimaluse kasutamine on ebaeetiline? Isegi kui jätta kõrvale teenuse sisu ja vaadata ainult teenustasu suurust, siis ka siin tekib küsimus, mis on normaalne tasu suurus. Kui riik lubab laenuandjatel küsida kuni 60% laenukulu, siis miks on oluliselt väiksem teenustasu ebaeetiline?

Tõnu Pekk, Tuleva asutaja ja fondijuht

EI On aeg lõpetada inimeste manitsemine ja sõnastada riigi tasemel selge eesmärk: kui palju me tahame, et inimesed pensionieaks kapitali koguksid? Ärme peidame seda eesmärki kuhugi Exceli tabelisse „asendusmäär“ nime alla, kust isegi selle valdkonna eksperdid seda leida ei suuda, vaid sõnastame sellisel kujul, millest igapäev aru saab.

Mis puutub vabaks.ee platvormi, siis õiguskantsler ütles mõned aastad tagasi vastuses Tuleva kirjale, et teine pensionisammas on mõeldud kogumiseks, mitte (vahendajatele) kasumi teenimiseks. Ma olen sama meelt. Riigi loodud ja korraldatud süsteem peab teenima kasu kogujale, mitte vahendajatele. Minu meelest on seetõttu ebaeetilised nii 16% vahendustasud oma raha kasutamise eest kui ka kõrge haldustasud, mida enamik teise samba kogujaid veel praegugi vanades pankade pensionifondides maksavad.

Ettevaatust, kui helistab „pank“

Kaarel Paabut

Luminori finantskuritegevuse tõkestamise Eesti üksuse juht

Juba üle aasta kestnud koroonapandeemia on kasvatanud küberkuritegevuse hulka. Finantspettusteks kasutatakse ära asjaolu, et inimesed on kodus ja suhtlevad oma pangaga põhiliselt digitaalsete kanalite kaudu. See loob petiste jaoks soodsa pinnase, sest kui „pank“ inimestele helistab, siis tundub see neile loomulik ja usaldusväärne.

Paraku peab ütlema ka seda, et võimalus petturitele läinud raha tagasi saada on pigem väike, eriti kui kohe politseile

teada ei anta. Mingisugune lootus müüdugi jääb, aga see on pigem tagasihoidlik. Raha, mis kurjategija kontole kanti, sinna pidama ei jää, vaid liigub edasi.

Küberkuritegevuse ennetamiseks on inimese tähelepanelikkus kõige olulisem. Tasub uurida ja kahelda, esitada küsimusi: mis leht see on, kuhu oma andmeid sisestan? Kas see investeerimispakumine on tõsiselt võetav ning seda pakuvad inimesed tuvastatavad? Kuidas saan kindlaks teha, et see, kes minuga praegu suhtleb, on tõesti minu kodupank? ●